

נועם שיח

שיחות אב"ד סאנטוב שליט"א

כה תאמר לבית יעקב

יתרו תש"פ

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תש"פ

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

האי גברא רבא יקירא, חוב"ט

הגה"ח רבי שמעון גאלדבערגער שליט"א

ר"מ בישיבה דמאנסי

בן אבד"ק מעדיער שליט"א, חתן ראש הכולל פאפא-מאנסי שליט"א

אחותנו של פרה שליט"א

לרגל שמחת הנשואין של בתו שתחי'

עב"ג המופלג בתויר"ש

החתן יהושע ראפאפורט נ"י

בן הגאון רבי אליעזר דוד ראפאפורט שליט"א

רב דקהל זכרון אברהם יעקב

קהל זכרון אלעזר סאנטוב

ע"ש הגה"ק רבי אלעזר לעוו ז"ע בעל "שמן חוקה" אב"ד סאנטוב • וע"ש נינו הנקרא על שמו הרה"ח הנעלה מו"ה יעקב אלעזר פרידמאן ז"ל

Congregation Zichron Elazar • 16 Irene Court • Lakewood, N.J. 08701

בהנהלת הורב שלמה זלמן פרידמאן שליט"א

ב"ה

יושב ראש

כ"ק הגה"צ פה מפיק מרגליות
רבי משה פאנעט שליט"א
אדמו"ר מדעש

ברגשי כבוד וידידות
הננו מתכבדים להזמין את מע"כ הי"ו למסיבת

מלוה מלכה

לטובת החזקת
בית מדרשינו והמקוה

נואם הכבוד

פה מפיק מרגליות

פרטים יבואו בע"ה

שתתקיים בעהשי"ת

מוצש"ק פ' תצוה

י"א אדר תש"פ הבעל"ט

March 7, 2020

בהיכל בית מדרשינו

בשעה 9:00

בהשתתפות ראשי הישיבה ורבני העיר שליט"א

מוקדש לעילוי נשמת

הרב החסיד הישיש המרומם והנעלה
מו"ה יעקב ראזענפעלד ז"ל
בן מו"ה חיים שמואל ז"ל
משב"ק יד ימינו של מרן הגה"ק מוויזשניץ ז"ע
נלב"ט ט"ז כסלו תש"פ

♦♦♦♦♦

נתנדב על ידי בנו
הנגיד החסיד המפורסם

מו"ה יודא יואל ראזענפעלד שליט"א

מראשי קהילת וויזשניץ-מאנסי

לכבוד רב יה' גודל השתתפותכם בגוף ובממון
לרומם להדר ולחזק קהלתינו הק' ופעולותי'
להגדיל תורה ולהאדירה

המצפים לקבל פניכם בשמחה

וועד המלוה מלכה

קהל זכרון אלעזר סאנטוב

על שם הגה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע בעל "שמן רוקח" אב"ד סאנטוב
ועל שם נינו הנקרא על שמו הרה"ח הנעלה מוה"ר יעקב אלעזר פרידמאן ז"ל

Congregation Zichron Elazar
16 Irene Court Lakewood, NJ 08701

מנחת שי

לכל המשתתפים במלוח מלכה השנתי

שלחו נא את נדבת לבכם בדואר, ואנו נשלח אליכם בעז"ה את המתנה החשובה לאות הוקרה והערכה

Cong. Zichron Elazar
16 Irene Court
Lakewood, NJ 08701

כה תאמר לבית יעקב

כה תאמר לבית יעקב (שמות י"ט, ג')

בפסוק נאמר (שמות י"ט, ג'): כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, וברש"י הביא את דברי חז"ל, ש"בית יעקב" אלו הנשים. והנה איתא במדרש רבה (פרשה כ"ח אות ב'): למה ציוה לנשים תחילה, כדי שיהו מנהיגות את בניהן לתורה, ופירש בפי' "מתנות כהונה" (שם), שהנשים מצויות תמיד בבית ומשגיחות על בניהן.

ומבואר בספה"ק, שלא לחינם התחיל הפסוק עם הציווי לנשים, כי אין דומה שום תפילה לתפילתה של אם על בנה, וכמו שאומרים העולם "די תפילה פון א יודישע מאמע"... וכשהנשים ידעו עד כמה יש להן השפעה על חינוך ילדיהן, הם יתפללו ויתפללו ויפעלו בעז"ה!

והנה מבואר ב"רבינו בחיי" (פ' יתרו עה"כ "כה תאמר לבית יעקב"): כה תאמר לבית יעקב אלו הנשים, וציוה לדבר אל הנשים, שהאשה הטובה היא סיבה לתורה, שהיא יכולה להמשיך את בנה לבית המדרש, לפי שהיא מצויה בבית והיא מרחמת עליו בכמה מיני געגועין כדי להמשיך אותו אחר לימוד התורה מנעוריו, וגם כי יזקין לא יסור ממנה.

הנה בהגדה של פסח אומרים "ושאינו יודע לשאול את פתח לו". וכבר נלאו המפרשים להבין למה כתוב "את" בלשון נקבה – ולא "אתה" בלשון זכר. וב"הגדה של פסח" עם פירושו "חיים

לראש" להגר"ח פלאג'י זצ"ל כתב: נקט לשון נקבה לסיבה, דמי הביאו לזה שהוא עדיין אינו יודע לשאול, רק אמו, שלא שידלתו בדברים שילך לבית הספר ללמוד, היא לא התפללה עליו ולא עשתה שום פעולה להטות את לבו לתורה, שהרי זוהי חובתה של האם להוליך את בניה לתלמוד תורה, וכמו שאמרו חז"ל (מסכת ברכות דף יז ע"א) נשים במאי זכיין, באקרויי בנייהו לבי כנישתא, והכל יאמרו שזה שהבן לא גדל היטב היינו משום שאמו גרמה לו, ולכן לעורר הסיבה נקט הלשון "את פתח לו", לרמוז תעשה אתה במקום אמו, ופתח לו פתח להבין ולהשכיל תחת אמו.

מיתאמרא בשם הרה"ג רבי שמשון פינקוס זצ"ל, שמתוך העובדה שהאשה סובלת תדיר מקשיים וממכאובים, עיבורים, לידות וכדומה, ואילו חיי האיש הם שלווים יותר, אפשר ללמוד שהאיש מצווה בתלמוד תורה, וזה עיקר תפקידו בעולם הזה, מכיון שהלימוד דורש ישוב הדעת, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות דעות, פרק ד' הלכה א'), ש"גוף בריא ושלם מדרכי ה' הוא, שהרי אי אפשר שיבין או ידע דבר מידיעת הבורא והוא חולה, לכן גופו בריא יותר, ואינו סובל יסורים". אך האשה שאינה עוסקת בתלמוד תורה, וכל עבודת ה' שלה מתבטאת במצות התפילה, לכן אדרבה, ככל שלבה יהיה נשבר ונדכה יותר, כך תפילתה תתקבל יותר, ולכן פוקדים אותה מכאובים שונים, כדי שאלו יסייעו לה בעבודת התפילה...

בספר "ברכי נפשי" (להגר"י זילברשטיין שליט"א, עמ' פ"ח-פ"ט) מובא סיפור נפלא שסיפר הגאון ר' מסעוד בן שמעון שליט"א: פעם אחת שהיתי בחדרו של הגה"ק ה"בבא סאלי" זי"ע בנתיבות בעת שערך סעודת ראש חודש, ורק אנשים אחדים הורשו להיכנס לחדרו בעת הסעודה, ואחד הנוכחים היה יהודי שבכיתו נמצאות שבע בנות שהגיעו לפרקן וכולם המתינו לזיווגן, ואביהם שהשתתף כאמור באותה סעודת ר"ח, קם לפתע על רגליו והתחיל לגולל באזני הרב – תוך כדי שהוא בוכה בכיות נוראות – את צרותיו האיומות, וסיפר לו משבע בנותיו שאין לו פרוטה לפרטה ואינו יודע האיך להשיאן, וכמו"כ סבלו הוא ואשתו ממחלות שונות רח"ל, והבכיות הגיעו עד לב השמים.

מספר ר' מסעוד, שלנוכחים היה ניכר שצערו של היהודי חדרה ללב אביהם של ישראל ה"בבא סאלי" זצ"ל, והצדיק ישב מהורהר כמה דקות, ולפתע נפתחה הדלת, וחתנו של הרב הרה"ג ר' יהודה יהודיוף זצ"ל נכנס לחדר בה שהה חותנו. כשהבחין ה"בבא סאלי" בחתנו, התחיל לצעוק עליו בשאגות נוראות "מדוע נכנסת? מי התיר לך לבוא כאן?", פני החתן חוורו כסיד, ולא מצא מילים לפייס את חותנו, וכמו"כ חוורו פני המסובים, ובפרט שהאהבה בין החתן לחותנו ה"בבא סאלי" היתה ידועה לכל, ולא הבינו מה קרה כעת שהחותן צועק כ"כ על חתנו, וה"בבא סאלי" ממשיך לצעוק עליו ואומר לו "אמור אחריי המילים האלה: "חתן" הוא כמו בן, ובן יכול להיכנס אל אביו בכל עת שירצה!"...

חתן הרב לא היה מסוגל להוציא שום מילה מפיו מרוב ההלם שהיה נתון בו, אך חותנו הרב דחק בו והכריח אותו להוציא את המילים האלה בדיוק, ואכן לאחר מאמצים רבים הצליח חתן הרב להוציא את המילים האלו מפיו.

והנה לאחר ששמע ה"בבא סאלי" את המילים האלו יוצאים מפני חתנו, נעמד ליד הקיר ופרץ בבכי מר ואמר "רבוש"ע! אתה שומע אבא שבשמים מה שחתני אומר, בן יכול להיכנס אל אביו בכל עת שירצה! אז עכשיו אני רוצה להיכנס אליך, ולבקש ממך שתעזור להיהודי שנמצא כאן אתנו וזקוק לישועות גדולות".

שעה ארוכה עמד ה"בבא סאלי" והתפלל על היהודי, ולאחר זמן ניגש אל היהודי ואמר לו "התפללתי ונעניתי"...

בפסוק נאמר (שמות י', ט'): בבנינו ובבנותנו נלך כי חג ה' לנו, איתא בספר "ליקוטי אמרי חיים" (מהרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע): אם הבנים והבנות הולכים בדרך האבות, אז חג הוא לנו...

ומה יעשו ההורים כדי שהבנים יצעדו בדרכי האבות – בדרך ישראל סבא – הם צריכים לחנך את הילדים לכך!

והנה מיתאמרא בשם הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע, שלהתפלל על בנים טובים זה לא משהו שעושים בדרך אגב שמתפללים וזוכים לבנים טובים, אלא זה חלק מחינוך הבנים! וזה "חוב" על האב והאם שהם מוכרחים להתפלל על ילדיהם שיגדלו לתורה ועבודה ויראת שמים.

ראיתי סיפור נפלא בקונטרס "איגרת להורים", וכך כתב שם: מעשה שהיה בבחור אחד מחו"ל שלמד בישיבת "שפת אמת", ועלה ונתעלה במעלות התורה והחסידות, והבחור הזה היה חביב

מאוד אצל כ"ק אדמו"ר ה"פני מנחם" זי"ע, אשר שימש אז כראש הישיבה, ונהג להשתעשע עמו הרבה בדברי תורה. פעם הגיע האב לבקר את בנו בישיבה, ואף נכנס לחדרו של ה"פני מנחם" בכדי לשמוע מילים טובות על בנו. לפליאתו ענה לו ה"פני מנחם" דברים מאוד שגרתיים "ב"ה הכל בסדר, הוא יושב ולומד". כשיצא האב מלפניו, התברר לו כי ראש הישיבה מחזיק ממנו 'עולם ומלואו' ומשתעשע עמו הרבה, וחזר האב שוב אל ה"פני מנחם", ושאלו בתימהון מדוע ענה לו דברים של מה בכך, הן שומע הוא עתה כי ראש הישיבה מעריך את בנו ואף משתעשע עמו הרבה בד"ת.

אמר לו ה"פני מנחם": אספר לך מעשה שהיה. כידוע, שלפני מלחמת עולם השניה ריחפה על בחורי ישראל גזירת גיוסם לצבא הפולני, וכאשר הגיע אחי לגיל בו היה עליו להתייצב בפני הצבא (אמו היתה בתו של הגרי"מ בידרמן זצ"ל חתנו של הרה"ק בעל ה"שפת אמת" זי"ע, ובזיוו"ש נישאה לדודה הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" זי"ע, והיה לה בן יחיד מזו"ר שגדל על ברכי ה"אמרי אמת"), נכנסה אמי הרבנית אל בעלה ה"אמרי אמת", ובקשה ממנו כי יבטיח שלא יגייסו את בנה לצבא, אולם ה"אמרי אמת" לא הסכים להבטיח לה, ואמי היתה יושבת ובוכה על מצבו של בנה, כי היה נראה שיהא עליו להתגייס ולשרת בצבא, ובפרט אחר שהרבי לא הסכים להבטיח לה ישועה. כאשר ראתה סבתי – אמה (אשת חבר של הגרי"מ בידרמן זצ"ל) את צערה, נכנסה אל אחיה וחתנה ה"אמרי אמת", והזכירה את צער בתה החוששת לגורל בנה, ונענה הרבי ואמר לה בניחותא כי אין לה מה לדאוג וכי לא יקחו אותה לצבא, ולשמע דבריו, יצאה סבתי בשמחה והודיעה לאמי על הבשורה הטובה.

לאחר כמה ימים שאלה הרבנית את ה"אמרי אמת": הן הרבי ידע כי לא יגייסוהו לצבא, מדוע אפוא לא הודיע לה זאת מיד, כך

היה חוסך הימנה הרבה צער ועגמת נפש. נענה ה"אמרי אמת" והשיב תשובה רבת משמעות "אֵ מֵאִמֶּע דְּאַרְךָ וְיִינְעוּן" – אמא צריכה לבכות – כלומר, גם במקום שהסכנה אינה מרחפת על ראשו, ואין חשש כי יתגייס לצבא, עדיין צריכה האם לבכות תמיד להצלחתו, לכן לא אבה למנעה מהרבות בבכייה ומלהתפלל.

במטבע זו השיב ה"פני מנחם" לאבי הבחור: לא רציתי לשבח את בנך בפניך יותר מדי, כדי שתמשיך לבכות ולהתפלל בעדו, שיוכה לחשק ולאהבת התורה, ויתעלה בדרך התורה והיראה...

הגה"צ רבי אברהם חיים שפיצער זצ"ל אב"ד "אור החיים" סיפר ששמע ממו"ר הגה"צ רבי שמחה שוסטאל זצ"ל, שאביו ר' טובי' פישל ז"ל היה מגדולי החסידים של הרה"ק רבי יוסל'ע מאמשינאוו זצ"ל, ולפני בואו לאמעריקא נכנס לקבל ברכת פרידה מאת רבו. כשנכנס, אמר לו הרבי: אמעריקא אמעריקא?! הלא על חילול שבת אין לי לחשוש עליך, שנכון לבי בטוח בך שלא תחלל את השבת, ובענייני כשרות ג"כ אינני מפחד, אבל סיבה אחת יש לי למה לא אוכל להיפרד ממך שתיסע לאמעריקא, כי הלא אין שם "קברי צדיקים" להתפלל על הבנים שיהיו טובים והגונים...

בהקדמת הספר "כתב סופר" על התורה (אהל לאה, עמ' י"ט) כתב, שפעם דרש ה"כתב סופר" זצ"ל דברי תורה, ובתוך הדברים אמר בבכיה רבה "בכל תפילה ותפילה בכיתי על בניי שיהיו יראי ה' ובעלי תורה, וב"ה שאוכל לומר שמיטתי שלימה" ... ואכן, כל בניו

של מרן ה"כתב סופר" זצ"ל למודי ה' היו, על גאוני הדור נמנו והנהגת קהילות חשובות נמסרה בידם – ה"ה, הגאונים הגדולים רבי יעקב עקיבא סופר, רבי משה סופר, רבי שמחה בונם סופר בעל ה"שבט סופר", רבי יצחק לייב נשיא ארה"ק ונשיא "מחזיקי הדת" בגאליציה, בעמח"ס "סופר מהיר", רבי שמעון סופר גאב"ד ערלוי, בעמח"ס "התעוררות תשובה", רבי שלמה סופר גאב"ד בערעגסאז בעמח"ס "חוט המשולש", זכר צדיקים לברכה.

הנה, כשבירך יצחק את יעקב, כתיב (בראשית כ"ז, כ"ז): ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה', ופירש"י: זו שדה תפוחים, שנתן בו ריח טוב. ולכאורה מדוע אמר "כריח שדה", ולא אמר במפורש "כריח תפוחים", הלא יש הרבה שדות.

אלא, אמר הרה"ק מאו"ז רוב זי"ע, שהכוונה הוא כי לפני שנשא יצחק את רבקה כתיב (שם כ"ד, ס"ג): ויצא יצחק לשוח בשדה, ופירש רש"י לשון תפילה. ועל מה התפלל אז איש צדיק כמותו לפני חופתו, מן הסתם העתיר לה', בין השאר, שיזכה לבן כדוגמת יעקב אבינו הראוי להבנות ממנו בית ישראל. והנה, עכשיו שחלפו ועברו יותר משבעים או שמונים שנה, ונכנס אצלו יעקב, התעורר ביצחק ההרגש והריח של אותה שדה, של אותה תפילה לפני החופה. ואמר לעצמו: לא יכולתי לאחל לעצמי בן יותר טוב מזה, כ'האב מיר נישט געקענט בעסער ווינטשען.

מסופר על הרה"ק רבי מיכל מזלאטשוב זי"ע, שכאשר גדל בנו הרה"ק רבי זאב מז'בארז' זי"ע, ומועד הבר מצוה שלו התקרבו, הזמין לביתו סופר סת"ם, והורה לו להכין תפילין עבור בנו, וביקש מהסופר שלפני שיכניס את פרשיות התפילין לבתים שיביאם אליו.

ביראת קודש שקד הסופר על מלאכתו, ומשנשלמה – הביא את הפרשיות והבתים לפני הרבי. אחז רבי מיכל בבתים, והחל לבכות בהתרגשות עצומה על עתיד בנו, והעתיר שיגדל לתפארת ולאילנא רברבא יתעבד, דמעות שטפו את לחייו וגלשו אל תוך בתי התפילין, עד אשר נתמלאו הבתים והדמעות עברו על גדותיהם.

כשהתאושש הרבי מבכיו, הריק את הבתים מן הדמעות, ולאחר שייבשו הבתים, הורה להניח בתוכם את הפרשיות. הגיע יום הבר מצוה, ותיכף כאשר הניח הנער את התפילין הקדושות – רוח טהרה החלה לפעמו – ומהיום ההוא עלה ונתעלה במעלות התורה והיראה והקדושה, ובחכמתו וקדושתו האיר את עיני ישראל.

בקונטרס "איגרת להורים" מביא סיפור נפלא: ליהודי אחד היו שני בנים תאומים, שלמדו בת"ת צעהלים בווייליאמסבורג. בן אחד היה מאוד חלש בלימודים, אולם ביום בהיר וללא כל סיבה הנראית לעין, התחיל הילד להשתנות, ומיום ליום התעלה עוד ועוד, עד שכעבור שבועיים התהפך מהקצה אל הקצה והיה לאיש אחר לגמרי, עד שאף עלה במעלתו על אחיו התאום שהיה גדול ממנו, אולם איש לא ידע להסביר מה אירע.

כעבור שבועיים מאותו מעשה, הגיע האב לת"ת, והמנהל סיפר לו את כל שאירע, איך שבנו הקטן עלה ונתעלה בצורה נפלאה

שאינן לה שום הסבר הגיוני. היה זה האב שהפיג את המסתורין סביב הצלחת בנו, וסיפר למנהל המופתע את הגורם לאותה הצלחה. לדבריו, תקופה קודם לכן שוחח עם אחד העוסקים במלאכת החינוך, והלה בירר אצלו לפי תומו כיצד מתנהל סדר יומו. מתשובתו של האב הסיק המחנך, כי אומר הוא בבוקר את ברכות התורה בדרך אקראי באמצע שתיית הקאווע וכדו'. לאור זאת יעצו המחנך, כי רצוי שיקבל על עצמו לומר מהיום את ברכת התורה ברצינות ובכוונה ומתוך סידור, שכן סגולתה גדולה עד למאוד, ואכן כך התחיל לעשות בתקופה האחרונה, ועתה שמח הוא להתבשר כי אלו הן התוצאות.

הוסיף אותו מנהל שליט"א, כי "לא שייך לתאר ולהבין על פי דרך הטבע את השינוי והמהפך שהתחולל אצל אותו ילד, אילולי הייתי עוד בעצמי למעשה זה..."

בספר "מעשה איש" (ח"ב עמ' מ') מובא, שאחד ממקורבי החזו"א סיפר, שביקר אצל מרן ה"חזון איש" זי"ע בתחילת שנת ת"ש ודיברו בנושא חינוך, וטען לפניו שלא כל אחד מסוגל לגדול בתורה, שכן בכדי להיות גדול בתורה צריך להיות מחונן בכשרונות. דחה החזו"א את דבריו ואמר לו בהאי לישנא "יכול להיות שאדם בלי כשרונות, סתום לגמרי, עד שהוא הולך ומגיע לפינה של הרחוב ומסתובב לרחוב השני, והנה נפתחים לפניו כל הכישרונות וכל המעיינות, והוא נהפך להיות לבעל כשרון עצום..." לאחר מכן הוסיף ואמר "כדי לזכות להיות גדול בתורה, הדבר תלוי לא פחות מבכשרונות, גם בבכיות של הסבתא ובתפילותיה על הנכד..."

כיוצא בזה מסופר שפעם אחת הגיע אברך אחד לה"חזון איש" זי"ע ותינה בפניו את צערו על מיעוט הצלחתו בתורה, כשיצא נענה מרן ואמר "חסר לו לזה תפילותיה ודמעותיה של אמו, כי הכל צריך לתפילה!" ("מעשה איש" ח"ז עמ' כ"ה בשם הגר"ח ברים זצוק"ל).

מסופר, שאדם אחד נכנס אצל מרן ה"חזון איש" זצ"ל ושאל אותו כמה הוא השיעור להתפלל על בנים טובים, השיב לו ה"חזון איש" במשל, היה פעם מלך חסד שפתח יום אחד את אוצרותיו והודיע לבני מדינתו שבכדי להביע את הנאתו מנאמנותם אליו, הוא רוצה היום לתת להם מתנה, שכל אחד יכול להיכנס לחדר האוצרות וליטול אוצרות מאוצרות שונים בלי הגבלה. כמובן שבני המדינה לא פסק פיהם מלשבח את המלך על המתנה הנפלאה שחנן אותם ברוב טובו וחסדו, והתחילו למלאות בשקים גדולים אוצרות זהב וכסף עד בלי די.

לפתע נכנס אדם אחד אל המלך, ושאל אותו "אדוני המלך", עד איזה שיעור אתה נותן לנו רשות ליטול?? והמלך בשמעו את כסילותו, אמר לו אל תהי שוטה ובער, כל עוד והדלתות פתוחות, חטוף ואכול, תמהר לקחת שקים ולמלאות אוצרות עד כמה שאתה יכול, כי מה שאתה ממלא לעצמך אתה ממלא, וכך יהיה לך לשנים הבאות הרווחה בכבוד גדול.

כך הדבר – אומר ה"חזון איש" – בענין תפילות על בנים טובים, אתה שואל אותי כמה צריכים להתפלל, והרי בשאלה זו אתה דומה לאותו שוטה שבמקום למלאות שקים עם אוצרות בא לשאול כמה הוא יכול למלאות, הקב"ה נתן לנו מתנה, והוא כח

התפילה, שבכח סגולת התפילה להשפיע על האדם כל טוב וטוב, והאדם החכם צריך להספיק להרבות בתפילות עוד ועוד עד כמה שידו מגעת, שכן שום תפילה אינה הולכת לאיבוד, כל התפילות עולות עד הכסא הכבוד ועומדת לך לישועה בבוא העת, ולכן צריכים להתפלל ולחזור ולהתפלל, ובעז"ה יתקבלו לרחמים ולרצון לפני אדון כל, ונזכה לבנים טובים וכשרים.

מסופר שהיה בחור אחד שהתחיל להתדרדר רח"ל ולסטות מהדרך הישרה, והוריו של הבחור עדיין לא הבחינו אצל בנם שמצבו הרוחני הולך מטה מטה, אך העסקנים הם כבר ידעו היטב על דרכיו הרעים ושמצבו הרוחני בכי רע רח"ל, ומיהרו הללו להיכנס אצל הגה"ק מוויזשניץ-מאנסי זי"ע (נסתלק כ"ט אדר תשע"ח), לבקש שיעורר רחמים ויתפלל על הבחור שיחזור לדרך הישרה.

כששמע הרבי על מצבו של הבחור, שאל מיד אם הוריו של הבחור יודעים ממצבו, והעסקנים השיבו שלא סיפרו להם, כי אינם רוצים לצער אותם ולהודיעם על כך, אך הרבי הורה להם שכן יספרו להורי הבחור על מצב בנם, אבל העסקנים לא שמעו בקולו, כי חשבו שזה רק יצער אותם.

כעבור זמן מה, הבחינו העסקנים שמצבו הרוחני של הבחור מתדרדר עוד ועוד, והוא יורד מטה מטה ר"ל, ומיד נבהלו הללו ונכנסו בבהלה אל הרבי לבקש ממנו שיעורר רחמים על הבחור, והרבי שאל אותם אם כבר סיפרו להורי הבחור על כך, והם השיבו שלא סיפרו כי לא רצו לצער אותם, אך הרבי אמר להם שכן יספרו להוריו תיכף ומיד! וכאשר שאלו למה צריכים סתם לצער את

ההורים, ומה ירויחו מזה, אמר להם הרבי, כי כשהורים ידעו ממצבו, הם יתחילו להתפלל ולקרוע שערי שמים בתפילתם, וזה הדבר שיכול להועיל עכשיו, כי אין כמו תפילת ההורים על בנם, ואין ספק שתפילה כזו יכולה להביא ישועה גדולה להבחור.

ואכן העסקנים שמעו בקול הרבי, ותיכף ומיד הלכו אל ההורים וסיפרו להם על מצבו הרוחני הירוד של בנם, ואמרו שהרבי הורה לספר להם כדי שהם יתפללו עליו, ואכן ההורים התחילו מיד להתפלל על בנם ולבקוע שערי שמים בתפילתם ובבכייתם מעומק הלב, ואכן בחסדי ה', אחר זמן קצר הבחינו שיש שינוי ניכר לטובה בהתנהגות הבחור, ומיום ליום גברה השינוי לטובה אצלו, עד שכעבור תקופה זכה לצאת ממצבו הרע לגמרי, ונעשה מדקדק בקלה כבחמורה ולשומר תורה ומצוות על הצד הנעלה ביותר לשמחת לב הוריו ידידיו ומכיריו.

בעזרת

אשר יהדיו נמתיק סוד בבית אלוקים

נהלך ברגיש

גליו בגניני הליכות וולנות
בין כותלי בני מקדש ונוע

ה'רע"ט מנחם י'תלך ברגיש בענידו ובכוח כבוד מן אדוניו שליט"א

ספרות כ"א תש"ס - יולי תש"ס 54

דברים ספורים

נועם שיח - משיחות הרה"ג ר' שלמה זלמן פרידמן שליט"א ד סאטנוב לייקווד

סדר האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק אמר פעם, שיש אנשים שבעת עמדת תפילה, הם נתקפים לפתע ברעט ויעדה - ס'כאפט זי אן א "ציעטער" - ולפעמים ה"ציעטער" הזה הוא דבר טוב, ולפעמים אינו דבר טוב - וזה חלוי מרובי ה"ציעטער" נועם - אם הוא מגיע מן ה"לב", שהוא מתבונן לפני מן הוא עומד ומתפלל, אז זה דבר טוב, ברם אם זה מגיע מן ה"כיס", כי יש לו שם פלאפון שרוטט, אין זה דבר טוב... כי אמנם עצם הדבר שזה לא מוצלח בקולו, הם, וזה דבר טוב בשל עצמו, בבחינת הרע במיעוטו, כי אין זה מפורע לאנשים אחרים מלהתפלל, אבל זה שרוטט אצלו בכיס, אינו דבר טוב, כי זה מפורע לאדם עצמו מלהתפלל, כי לא כך מתפללים, ולפעמים זה גורם שיסתכל בפלאפון ליעת מן מתקשר, ולפעמים מתגלים עסקים באמצע התפילה ובדומה, ולא כך ראוי להדרת התפילה...

סיפר לי ידיר אחד, שבשנת אבול על אביו ליע, מצא מעטפה מן תפיצי אביו, וזהו כתוב עליה בכתב ידו של אביו, שיפתח את המעטפה רק לאחר מלאת השנה. לאחר הוצאתה הריאטון, מוח תבן בדחילו ורחימו את המעטפה, ושם הוא רואה שאביו כותב לו כך: בני יהיך, כעת אתה עומד לאחר שנה שלמה, שתתפלל לטובת נשמתו שלש עשרת ימים בבית המדרש, שחיות מנחה וערבית, ודיות התפללת לפני ועמוד, הלא הוציבת לבוא לבית המדרש קודם "ברכות השחר" ולחשיאר שם קדי לאחר "עלייתו", שכן לא ידע שידך מציאות בואת לבית המדרש כשאוחזים ב"שיבתו" ולצאת לאחר "אשרי ובא לעיר", ובכן - כותב לו אביו - הנהגה ראויה זו, לבוא לתפילה קודם שמתחילים "ברכות השחר" ולצאת מבית המבט לאחר "עלינו", אני מבקש ממך שתקפיד עליה גם לאחר מלאת השנה...

מספרים שפעם אחת נישא וינעו בעל "בית ישראל" מגור ז"יע לאדם אחד שנתת תמיד לתיגע לבית המדרש באמצע התפילה, ושאל אותו: למה הוא מאחר תמיד ואינו יכול לתיגע לתפילה בזמן? השב הלה: מה אפשר, אני ילמעהל מן הזמן? אמר לו הדיב: אתה למעהל מן הזמן? אתה לטעה מן הזמן? ...

מסופר שפעם נכנס אחד אל סדר הרה"ק רביית ישראל" מגור ז"יע, ואמר לו בהתרגשות שטרסה לו שיש לבנו נשמה בנחה במיוחד - "א הויכט נשמה", שאל אותו הדיב: למה אתה חושב, כן, השיב החסיד: לפי שבתחילת אצל בני, שמשהוא משחק, הוא לוקח חוטים ומורד כפיב ידועו מעין תפילין... ה"בית ישראל" הבין מן ברגע את הענין, וחיך ואמר להחסיד בתרופות: אולי תתחיל מעשה להתפלל בבית המבט בזמן ולא בבית...

סיפר יהודי אחד, שפעם אחת ראה באמצע התפילה, שאיזה ילד עומד בחדי ה"קאוע שטיב"כ", נישא אליו ואדם, ושאל אותו: "למה אתה עומד כאן?", השיב הדיב: "תמימות" הימלסט שלי לימדינו, שבעת התפילה צריכים לעמוד ליד האבא..."

Rabbi Shlomo Zalman Friedman

Rabbi of Cong. Zichron Elazar

16 Irene Court
Lakewood, N.J. 08701

Tel/Fax: 732 - 905-8378

Study: 732 - 886-1944

שלמה זלמן פרידמאן

רב דקהל

זכרון אלעזר סאנטוב

שפארטס

להודות ולהלל, אפריון לשלמה, וש"א"ס

לעיקווארד נ. די.

בס"ד, יום ג' לסדר "מה שמו", י"ז טבת שנת תש"פ לפ"ק.

החיים השלום והברכה, להאי גברא רבא עורך מערכה, נהירין לי' שבילא דנהר דעה, חיבוריו נודעו בכל קצווי תבל לשם ולתהילה, כתבא רבא, ברוך הכשרון, אוצר בלום, יקר רוח, וו"ח, ה"ה ידידי היקר והנעלה, הרה"ג מו"ה אהרן פרלוב שליט"א מחבר ספרים הרבה

אחדשה"ט ושת"ה באהבה רבה והערצה -

עתה אבוא בהא בדבק לן מר, אם יש שם רשמי על כ"ק אדמור"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע מטעם הבנים האדמור"ים מוויזשניץ שליט"א, כי במקומות שונות ראה שמכנים את הרבי זי"ע בשם "תורת מרדכי", ובמקומות אחרות ראה "קדושת מרדכי", וגם ראה באיזה מקומות עוד שמות אחרים, וברצוני לדעת איך לתאר אותו במאמריו הנפלאים בעיתון "המודיע".

והנה בש"ק העל"ט שהיתי בעיר מאנסי לרגל שמחה משפחתית, ואמרת אכנס אל הקודש פנימה אצל כ"ק אדמור"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א להציע לפניו את שאלתו, ולשמוע דבר ברור מכלי ראשון להעמיד הדבר על בוריו כראוי.

וכך אמר הרבי שליט"א: הנה לאחרונה התקיימה אסיפה בין האחים והאחיין האדמור"ים שליט"א, ולאחר דין ודברים קבעו את השם של הספר שעומד להופיע בקרוב בע"ה, והוא "תורת מרדכי", אשר על כן בשם הזה יתאר בכל מקום את אביו הגה"ק מוויזשניץ-מאנסי זי"ע - בעל "תורת מרדכי".

והוסיף הרבי שליט"א, שהשם "קדושת מרדכי" בכלל לא עלה על השולחן, שזה בודאי לא מתאים לרצון אביו זי"ע, וזה שראה כת"ר את השם הזה באיזה מקומות, הכותב על דעת עצמו כתב כן, ולא על פי הוראות האדמור"ים - אפילו אחד מהם. ועוד אמר הרבי שליט"א, שהוא כשלעצמו רצה שיקבעו את השם "אור מרדכי", על דרך שקבע הרבי זי"ע בעצמו לקרוא לבנו הגדול הרה"צ בעל "אור שלום" זי"ע, ברם ביטל דעתו לדעת רוב האחים הצעירים ממנו...

ואני תפלה שיזכה להמשיך בפעליו הברוכים לתורה ולתעודה, להגדיל תורה ולהאדירה, כבריות גופא ונהורא מעליא, והרכה נחת ועונג ינחתו עליו מכל יוצ"ח בחדוה דיצה וצהלה.

הנני ידידו הכו"ח בברכה מרובה ובלו"גח,

שלמה זלמן פרידמאן

הוא קבור בבית החיים אחר לגמרי...

ביום ד' שבט העעל"ט היה יום היארצייט של אבי מורי ז"ל. והנה, מידי שנה בשנה יש איזו קבוצה של כמה אנשים שבאים ממאנסי לבית החיים שם טמון אבי ז"ל, לפקוד את קברו של הרה"ק מקאלוב ז"ע שגם מונח שם - לרגל יומא דהילולא שלו שחל ג"כ באותו יום, ויש הסכם בינינו, שכשבאים לשם, הם ניגשים גם אל קבר אבי, ושם אני אומר קדיש עם מנין, וגם בשנה זו סיכמתי אתם לבוא בשעה מסויימת כדי להיפגש על ציון אבי ז"ל.

והנה בעת שיצאו ממעונם, קיבלתי טלפון מהם, שבשנה זו באים רק חמש אנשים ולא יהיה להם מנין, והשנה, הבנים שלי שמגיעים ג"כ בדרך כלל לבית החיים, נבצר מהם להגיע בשעה הקבועה, וע"כ נשאתי עיני למרום והתפללתי ליושב מרום שיעזור לי שיהיה לי מנין ואוכל לומר קדיש.

בבואי לבית החיים, מיד התחלתי לחפש אולי יש שם עוד איזה אנשים, אבל במקום בית החיים ראיתי בית המתים כי לא היה שם נפש חיה - ולפתע, הנני שומע קול רכב מגיע, וכשעצרו לידי, שאלו אותי "היכן היא החלקה של קהילת וויען, מקום מנוחת הגה"צ רבי יונתן שטייף זצ"ל אב"ד וויען?", אמרתי להם שהוא קבור בבית החיים אחר לגמרי, שזה כמרחק חצי שעה נסיעה מכאן.

כששמעו את שאמרתי להם, הסתכלו עלי בתמהון ואמרו שהם באמצע לוויה של זקנים (הרה"ח הישיש ר' עזריאל חיים בלומנפלד ז"ל), והם הקדימו לנסוע לבית החיים לפני יציאת הארון, וזהו הכתובת אשר קבלו ששם צריכים להגיע, כי סבא שלהם הוא מיוצאי קהילת וויען, אך אני אמרתי להם שוב שהם טעו, כי החלקה של קהילת וויען הוא בבית החיים אחר לגמרי, והם נבהלו מאוד, והתחילו להתקשר ולברר מה לעשות, עד שאמרו להם שבאמת טעו והם צריכים לנסוע להבית החיים השני.

התאנח אחד מהם ואמר "רבוש"ע מה אני עושה כאן??", אמרתי לו "אני אגיד לך מה אתה עושה כאן - הנה היום יש לי יארצייט - ובתוך כמה דקות אמורים להגיע לפה קבוצה של חמש אנשים - והנני רואה שאתם ג"כ חמש אנשים - וכך אוכל להגיד קדיש עם מנין", ואכן תוך כדי שאני מדבר עמם הגיעו הקבוצה עם החמש אנשים, ומיד ניגשנו למקום מנוחת אבי, ואמרנו תהלים, ואמרתי קדיש.

אח"כ הבעתי בהתרגשות את התפעלותי על ההשגחה הנפלאה, שמן השמים סיבבו אותם באמצע הלוויה של זקנם לטעות בדרכם ולהגיע לבית החיים אחר לגמרי, רחוק חצי שעה נסיעה מהמקום הנכון, כי הקב"ה רצה לזכות את אבי ז"ל עם מנין ביום היארצייט, נענה אחד ואמר "הקב"ה גם רצה לזכות את חובבי 'נועם שיח' מיט א גוטע מעשה..."

